

PREVOD PRISTEVKA IZ TUJINE – GENTA HODŽA (Kosovo)

(povzetek)

Sem Genta Hodža. Prihajam s Kosova in trenutno živim v ZDA. Sem glasbenica. V orkestru igram violo, poučujem pa tudi violino in violo otroke različnih starosti.

Moje izkušnje s Kosova niso le kot prebivalke Kosova, temveč tudi kot učiteljice. Naših otrok ne spodbujamo tako zelo k samostojnosti, ker želimo, da ostanejo doma čim dlje, kar je deloma tudi zaradi ekonomskih razmer na Kosovu. Ko se poročimo, se odselimo k možu.

Mame že od rojstva otroka naredijo vse za svoje potomce. Začne se pri dojenčkih in se nadaljuje tudi kasneje, ko bi otrokom lahko dovolile, da naredijo kaj sami, kar bi pomenilo, da bi se otroci naučili samostojnosti.

V ZDA sedaj opažam, da starši zelo zgodaj začnejo spodbujati otrokovo samostojnost, npr. sinu mojega svaka. Jasno, da pri štirinajstih mesecih ne zmore veliko stvari narediti sam, toda vidim, kako pomembno je začeti otroke navajati na samostojnost že od rane mladosti. Navdušena sem, ko vidim, kaj vse zmore narediti sam že štiriletnik: izbrati obleko, se obleči in si obuti čevlje.... Ne poznam veliko štiriletnikov na Kosovu, ki bi sami naredili vse to. Vsi čakajo, da jim starši izberejo oblačila, jih oblečejo.... Starši v glavnem naredijo vse namesto otrok.

Če začneš otroke navajati na samostojnost zelo zgodaj in jih naučiš, da zmorejo nekaj narediti sami, postanejo samozavestnejši in samostojni.

Kot učiteljica otroke spodbujam k samostojnosti. Otroke pripravim, da tudi doma vadijo samostojno. To so me naučili predvsem moji učitelji na Švedskem. Njihov način poučevanja temelji popolnoma na tem, da otroke pripravijo na prihodnost. Učitelji na Švedskem so mi vlili samozavest in mi pokazali več načinov, kako naj vadim sama in kako naj najdem najboljši način, da izrazim svojo glasbo. To poskušam tudi s svojimi učenci.

Šolski sistem na Kosovu je žal zastarel in ne daje dovolj poudarka razvoju otrokove samostojnosti. Vsako leto poskušajo šolski sistem izboljšati z različnimi metodami in učnimi načrti, toda s tem

učiteljem naložijo veliko več dela. Razredi so vedno zelo polni, 30 in več učencev, kar učitelju ne omogoča veliko časa, da bi spoznal vsakega učenca in njegove posebnosti.

V ZDA en učitelj nima toliko učencev in ima čas za pogovor z vsakim otrokom. Učitelj se zanima za psihološko rast vsakega otroka, pozna družino vsakega otroka, komunikacija z otrokom je drugačna.

Otroku naložijo tudi odgovornost za njegova dejanja. Npr. štiriletnik se bo zagotovo stepel ali prepiral s sošolci, toda obema, ki sta v sporu, bo naložena odgovornost. Učitelji jima bodo povedali, da morata za svoja dejanja prevzeti odgovornost in ne samo iskati izgovore ali se narediti nedolžne pred starši, ko so ti klicani v šolo. Dolgoročno tak način vodi k samostojnosti in prevzemanju odgovornosti.

Rada bi povedala, da je bilo na Kosovu v zadnjem času narejenega veliko, kar se tiče otrok s posebnimi potrebami s pomočjo nevladnih organizacij in države.

Še veliko moramo narediti na področju infrastrukture, toda tudi tukaj se stvari izboljšujejo.

Sama sem imela stike z organizacijo Dawnov sidrom na Kosovu, ki so zelo veliko naredili na tem področju. Veliko študentov, ki študirajo psihologijo, sociologijo.... prostovoljno dela v organizacijah, ki se ukvarjajo z otroki z Dawnovim sindromom ali avtizmom.

Dandanes se vse spreminja. Ko sem jaz odraščala, sem hodila v šolo z brati ali bratranci ali otroki iz soseščine. Danes vidim veliko staršev, ki otroke peljejo v šolo in iz šole. V ZDA je slika nekoliko drugačna, saj imajo šolske avtobuse s katerimi se otroci varno pripeljejo v šolo.

Vsaka generacija ima pravico, da stvari dela kot jih želi. Vsak starš ima pravico, da vzgaja otroke kot želi. Najboljši starš bi bil, če pripraviš otroka na vse kar lahko prinese prihodnost.

Pogovarjajte se z otroki. Naj vam povejo, kaj potrebujejo in želijo. Vi pa jim povejte, da lahko osvojijo svet, da ni na svetu ničesar, česar ne bi zmogli narediti, da bi dosegli zastavljene cilje. Povejte jim, naj mislijo samostojno, naj ne bodo enaki kot starši, naj nasprotujejo staršem. Vem, da pogosto to ni lahko.

Z veseljem sem se pogovarjala z vami in hvala za povabilo. Upam, da boste uživali in si izmenjali veliko izkušenj.